

Suullisen kielitaidon arviointi toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opinnoissa (LOPS 2019)

Opetushallitus on antanut ohjeen lukion toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten suullisen kielitaidon arvioinnista (OPH-4137-2024). Ohje liitteineen korvaa edellisen ohjeen OPH-1678-2022. Tämä päivitys on luonteeltaan tekninen. Päivitys johtuu suullisen kielitaidon koepankin palvelun suko.oph.fi päättymisestä ja tämän korvaavan LUDOS-palvelun käyttöönotosta.

Suullisen kielitaidon arviointi toisen kotimaisen ja vieraiden kielten opinnoissa

Sisällys

1. Suullisen kielitaidon arviointi lukion opetussuunnitelman perusteissa 2019	1
2. Ohje A- ja B1-oppimäärien suullisen kielitaidon kokeiden tai näyttöjen antamisen järjestelyihin	3
2.1 LUDOS-palvelusta ladattavien kokeiden hyödyntäminen arvioinnissa (edellisten opetussuunnitelman perusteiden myötä vakiintunut tapa).....	3
2.2 LUDOS-palvelun kokeiden korvaaminen suullisen kielitaidon näytöllä (LOPS 2019 myötä tullut uusi, vaihtoehtoinen tapa)	5
3. Suullisen kielitaidon arviointi toisen kotimaisen ja vieraiden kielten B2- ja B3-oppimäärissä.....	7
3.1 Suullisen kielitaidon todistuksen antamisen käytänteistä sovitaan paikallisesti	7
3.2 Erillisiä koejärjestelyjä ei edellytetä.....	7
3.3 Opettaja antaa arvion tavoitetaivotason mukaisesta osaamisesta	7
3.4 Itsearviointitaulukot arvioinnin tueksi	8
3.5 Todistuksen antaminen ja todistusmerkinnät	8
4. Tukimateriaaleja suullisen kielitaidon kokeen järjestelyihin ja suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (liitteet 1a – 5b).	10

1. Suullisen kielitaidon arviointi lukion opetussuunnitelman perusteissa 2019

Lukion opetussuunnitelman perusteissa suullisesta kielitaidosta todetaan seuraava.

Luku 5.2.3: Opiskelijan osaamisen ja oppimisen arviointi

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

Opetushallituksen tuottaman suullisen kielitaidon kokeen käytöstä tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesta näytöstä määrätään erikseen kyseisiä oppiaineita koskevissa luvuissa lukion opetussuunnitelman perusteissa. Todistus valinnaisiin opintoihin kuuluvasta suullisen kielitaidon kokeesta annetaan päättötodistuksen liitteenä.

Todistukset ja niihin merkittävät tiedot

Todistus suullisen kielitaidon kokeesta ja lukiodiplomitodistus annetaan lukion päättötodistuksen liitteinä.

Suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta annettavaan todistukseen merkitään seuraavat tiedot:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän lukiokoulutuksen järjestämisluvan päivämäärä
- oppilaitoksen nimi
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- kokeessa suoritettu kieli ja sen oppimäärä sekä kokeesta saatu arvosana
- paikkakunta, todistuksen antamispäivämäärä (lukion päättötodistuksen päivämäärä) ja rehtorin allekirjoitus
- arvosana-asteikko.

Lähde: [Opiskelijan oppimisen ja osaamisen arviointi, lukiokoulutus, ePerusteet](#).

Vieraan kielen ja toisen kotimaisen kielen opetussuunnitelman perusteissa 2019 suullisen kielitaidon arvioinnista todetaan seuraavaa.

Suullisen kielitaidon arviointi

Kielten opetuksessa opiskelijalta arvioidaan kielitaidon muiden osa-alueiden lisäksi suullinen kielitaito. Suullista kielitaitoa voidaan arvioida erillisellä kokeella. (Lukiolaki 714/2018, 37 § 4 mom.)

Lukiokoulutuksen oppimäärän suorittaneelle opiskelijalle annetaan päättötodistus. Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen oppimäärän suorittamisesta annetaan todistus. – – [Lukiolain 39 §:n] 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten liitteenä annetaan lisäksi erillinen todistus lukiodiplomin ja suullisen kielitaidon kokeen suorittamisesta. (Lukiolaki 714/2018, 39 § 3 mom.)

[Vieraiden kielen ja toisen kotimaisen kielen] pakollisten ja valinnaisten opintojen aikana arvioidaan myös opiskelijan suullista kielitaitoa.

[Vieraiden kielen ja toisen kotimaisen kielen valinnaisten] opintojen aikana suullisen kielitaidon arviointi perustuu opintojen aikaisiin näyttöihin sekä Opetushallituksen tuottamasta suullisesta kokeesta tai Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti annetuista näytöistä saatuun arvosanaan. Kyseisistä moduuleista koostuvien opintojaksojen arvioinnin edellytykset täytyvät, kun opiskelija on antanut opintojakson suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut Opetushallituksen tuottaman erillisen kokeen tai antanut Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaiset näytöt.

Latinan kieltä lukuun ottamatta B2- ja B3-oppimäärien osalta opiskelijan suullista kielitaitoa arvioidaan Opetushallituksen tuottaman erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Opintoihin kuuluva suullisen kielitaidon kokeen suoritus tai muut Opetushallituksen ohjeistuksen mukaiset näytöt arvioidaan asianomaiselle kielelle ja oppimäärälle lukion opetussuunnitelman perusteissa asetettuja tavoitteita vasten.

Opetushallituksen tuottamasta suullisen kielitaidon kokeesta tai erillisen ohjeistuksen mukaisista näytöistä annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

Lähde: [toinen kotimainen kieli, ruotsi, ePerusteet](#) ; [vieraat kielet, ePerusteet](#)

2. Ohje A- ja B1-oppimäärien suullisen kielitaidon kokeiden tai näyttöjen antamisen järjestelyihin

Suullista osaamista arvioidaan opintojaksojen aikana paikallisesti sovituin järjestelyin. Lisäksi suullista osaamista arvioidaan myös valtakunnallisten valinnaisten opintojen aikana Opetushallituksen suullisen kielitaidon kokeen järjestelyin. Järjestelyt koskevat suullisen kielitaidon kehittämiseen kohdennettuja opintojaksoja, jotka koostuvat A- ja B1-oppimäärien valtakunnallisten valinnaisten moduulien ENA8, VKA8, FINA8, FIM8, FINB16, RUA8, RUÄ8 ja RUB16 opinnoista.

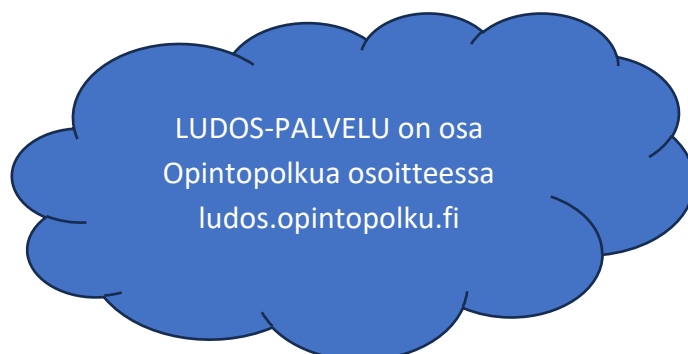
Lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti todistuksen suullisesta kielitaidosta voi saada joko suorittamalla ko. opintojen yhteydessä A- ja B1-oppimääriin kuuluvan suullisen kielitaidon kokeen (ladattavissa Opetushallituksen LUDOS-palvelusta) tai korvaamalla kokeen suullisen kielitaidon näytöllä.

- Päätös suoritustavasta tehdään paikallisesti.
- Ratkaisu voidaan jättää myös yksittäisen opettajan tai opiskelijan tehtäväksi, jos niin päätetään paikallisesti.

Tämän ohjeen lopuksi on luettelo tukimateriaaleista suullisen kokeen järjestelyihin ja suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikkoa (LOPS 2019, liite 2; tukimateriaalin liite 2) lukuun ottamatta aineistoa voidaan hyödyntää tarpeen mukaan ja edelleen muokaten. Aineisto on ladattavissa LUDOS-palvelusta.

2.1 LUDOS-palvelusta ladattavien kokeiden hyödyntäminen arvioinnissa (edellisten opetussuunnitelman perusteiden myötä vakiintunut tapa)

Valtakunnallisen Opetushallituksen ylläpitämän LUDOS-palvelun kokeita käytetään suullisen kielitaidon arvioinnissa. Rinnalle on tuotu vaihtoehtoinen tapa järjestää kokeita, joka on kuvattu kohdassa 2.2. Lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaisesti opiskeleville arvosana suullisen kielitaidon todistukseen annetaan jatkossa sekä taitotasoarviona että numeroarvosanana.

LUDOS-palvelusta ladattavia kokeita käytettäessä koejärjestelyt ovat seuraavat.

- Opiskelija suorittaa suullisen kielitaidon moduulin (ENA8, VKA8, FINA8, FIM8, FINB16, RUA8, RUÄO8, RUB16) mukaista opintojaksoa.
 - Opintojakson suorittamiseen kuuluu suullisen kielitaidon koe, jonka opettaja arvioi ja josta opettaja antaa arvosanan.
 - Opettaja valmistelee suullisen kokeen koetilaisuuden.
 - LIITE 1a. Ohjeet opettajalle suullisen kokeen järjestelyihin (A- ja B1-oppimäärät)
 - LIITE 1b. Ohjeet opiskelijalle suulliseen kokeeseen osallistumisesta (A- ja B1-oppimäärät)
 - LIITE 1c. Ajanvarauslomake (suullinen koe)
 - Arvosana annetaan lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 mukaisesti opiskeleville taitotasoarviona A1.1–C1.1 ja numeroarvosanana 4–10, joka on taitotasoarvio muutettuna numeroarvosanaksi. Tämän lisäksi opiskelijan osaamista voi kuvata sanallisesti (ks LIITE 2a).
 - LIITE 2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko, LOPS 2019
 - LIITE 2a. Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (A- ja B1-oppimäärät)
 - LIITE 2b. Suullisen kokeen suorituksen arviointilomake (A- ja B1-oppimäärät)
 - Suullisen kielitaidon kokeesta saadut arviot siirretään opintorekistereihin, ja todistus suullisesta kielitaidosta liitetään päättötodistukseen erillisenä liitteenä. Päättötodistuksen liitteen pohja ladataan LUDOS-palvelusta.
 - LIITE 3a. Todistusohjamalli päättötodistuksen liitteeksi
 - Suullisen kielitaidon kokeesta saadut arviot voidaan tarvittaessa antaa opiskelijalle erillisellä väliaikaisella todistuksella. Väliaikaisen todistusohjan mallin voi ladata LUDOS-palvelusta suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.
 - LIITE 3b. Väliaikaisen todistusohjan malli
 - Opiskelija suorittaa muut kyseiseen opintojaksoon liittyvät kokonaisuudet.
 - Opintojaksoon kuuluvat opinnot katsotaan suoritetuiksi, kun kaikki alla olevat ehdot täyttyvät.
 - Opiskelija on osallistunut paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti opetukseen.
 - Opiskelija on suorittanut opintojakson suorittamiseksi sovitut tehtävät.
 - Opiskelija on suorittanut suullisen kielitaidon kokeen.
 - Opintojakson arvosana määräytyy suoritettaviksi sovittujen kokonaisuuksien sekä suullisen kokeen perusteella.

2.2 LUDOS-palvelun kokeiden korvaaminen suullisen kielitaidon näytöllä (LOPS 2019 myötä tullut uusi, vaihtoehtoinen tapa)

Toisen kotimaisen kielen sekä vieraiden kielten opinnoissa Opetushallituksen tuottamat suulliset kokeet voidaan korvata suullisen kielitaidon näytöllä. Näytteiden perusteella arvioidaan opiskelijan suullinen kielitaito, josta annetaan todistus päättötodistuksen liitteenä. Todistus pohja on sama, jota käytetään LUDOS-palvelun- kokeiden suoritusten yhteydessä.

- **Opiskelija kerää** kohdassa 1 luetellun opintojakson aikana suullisia näytteitä tallenteiksi. Opintojakson aikaisiksi suorituksiksi voidaan myös hyödyntää opiskelijan edellisten opintojaksojen yhteydessä kerättyjä näytteitä tai muualta, esimerkiksi opiskelijan harrastusten parista tallennettuja suullisia tilanteita.
- **Opiskelija valitsee** näytteet, jotka hän jättää opettajalle arvioitavaksi.
 - Riittäväksi näytöksi katsotaan 3–5 erityyppistä suullista suoritusta.
 - Kestoltaan ne muodostavat yhteensä noin 10 minuuttia opiskelijan omaa suullista tuotosta, jotta opiskelijan osaamisesta voidaan varmistua.
 - Näyttöä tulee olla myös vaativammasta, abstraktimman tason kielenkäytöstä. Tällainen voi olla esimerkiksi valmistellun esityksen pitäminen tai osallistuminen jokapäiväistä arkea abstraktimman aihepiirin keskusteluun tai neuvotteluun.
 - LIITE 4. Ohjeet opiskelijalle suullisen kielitaidon näytteiden kokoamisesta (A- ja B1-oppimäärät)
 - LIITE 4a. Esimerkkejä suullisen kokeen korvaavien näytteiden kokoamiseksi (A- ja B1-oppimäärät)
- **Opiskelija esittelee** näytteensä opettajalle erillisessä tilaisuudessa, jota kutsutaan *erilliseksi näytöksi*.
 - Opiskelija koostaa näytteistään opettajalle etukäteen toimitettavan kokonaisuuden ja **laatii opettajalle tiiviin, kirjallisen yhteenvedon**, jossa hän
 - kuvaa lyhyesti, milloin ja minkälaisissa tilanteissa näytteet on kerätty
 - arvioi osaamistaan, onnistumistaan ja mahdollisia kehittämiskohteitaan
 - antaa oman arvion omasta suullisen kielitaidon taitotasostaan asteikolla A1.1–C1.1(–C2).
 - LIITE 4b. Esimerkki opiskelijan laatimasta yhteenvedosta (A- ja B1-oppimäärät)

- Opettaja on etukäteen tutustunut opiskelijan toimittamaan materiaaliin. Erillisen näytön tilaisuudessa opettaja kohtaa opiskelijan ja näytteistä keskustellaan. Opettaja hyödyntää tilaisuuden vahvistaakseen käsitystään opiskelijan taitotasoarviosta. Samaan tilaisuuteen voi osallistua useampikin opiskelija.
 - LIITE 4c. Ajanvarauslomake (erillinen näyttö, A- ja B1-oppimäärät)
- **Opettaja arvioi** opiskelijan näytteet ja
 - antaa oman arvionsa opiskelijan suullisen kielitaidon tasosta asteikolla A1.1–C1.1 ja numeroarvosanan 4–10 sekä mahdollisen sanallisen kuvauksen opiskelijan suullisesta kielitaidosta (ks. LIITE 2a)
 - hyödyntää mahdollisesti toisten opettajien antamia arvioita edellisiltä opintojaksoilta, mutta erillisen näytön pitävä opettaja vastaa lopullisen arvosanan määrittämisestä.
- Opettajalla on oikeus pyytää opiskelijalta lisää näytteitä tai sopia eri tavoista antaa lisänäyttöjä, mikäli toimitettu näytemäärä ei riitä arvion antamiseksi. Hyväksytyyn suoritukseen edellytetään myös kirjallisen yhteenvedon toimittamista opettajalle.
 - LIITE 2a. Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (A- ja B1-oppimäärät)
 - LIITE 2c. Suullisen näytön arviointilomake (A- ja B1-oppimäärät)

3. Suullisen kielitaidon arviointi toisen kotimaisen ja vieraiden kielten B2- ja B3-oppimäärissä

Lukion opetussuunnitelman perusteissa B2- ja B3-oppimäärissä suullisen kokeen todistuksesta todetaan seuraavaa.

B2-oppimäärä:

Todistus suullisesta kielitaidosta voidaan antaa missä tahansa vaiheessa opintoja.

B3-oppimäärä:

Moduulista 3 lähtien opiskelijalle voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta Opetushallituksen erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Lähde: [Vieraat kielet, B2- ja B3-oppimäärät, ePerusteet](#)

3.1 Suullisen kielitaidon todistuksen antamisen käytänteistä sovitaan paikallisesti

Todistuksen suullisesta kielitaidosta voi antaa milloin hyvänsä B2-oppimäärän opintojen aikana. B3-oppimäärän opinnoissa suullisen kielitaidon todistuksen voi antaa aikaisintaan moduulin 3 opintojen aikana.

Opiskelijalle tarjotuista mahdollisuuksista saada todistus suullisista taidoista B2- tai B3-oppimäärien opintojen yhteydessä sovitaan paikallisesti.

3.2 Erillisiä koejärjestelyjä ei edellytetä

B2- ja B3-oppimäärien suullisen kielitaidon todistuksen antamiseen liittyvä arviointi suoritetaan pääsääntöisesti opintojen ohessa *erillisenä näyttönä*, jolla voidaan korvata erillinen, yksittäinen suullinen koe. Opettaja arvioi näytön käyttäen kehittyvän kielitaidon taitotasosteikkaa.

Erillinen näyttö voi koostua esimerkiksi **kahdesta neljään** opiskelijan kyseisen opintojakson aikana suorittamasta tehtävästä. Arvioinnin tueksi on hyvä tallentaa opiskelijan suorituksia.

Mikäli opettaja haluaa, voidaan opintojakson päätteeksi järjestää myös erillinen suullinen koe, jonka perusteella voidaan antaa todistus suullisesta kielitaidosta.

3.3 Opettaja antaa arvion tavoitetaivotason mukaisesta osaamisesta

Arvio suullisesta osaamisesta annetaan taitotasona. Arviointi suoritetaan peilaten suoritusta sen moduulin mukaisen opintojakson tavoitteisiin ja sisältöihin, jonka opintojen yhteydessä todistus suullisesta kielitaidosta annetaan.

Opettajan ei tarvitse arvioida kyseisen opintojakson tavoitetasoa korkeampaa osaamista. Mikäli opiskelija osoittaa tavoitetasoa korkeampaa osaamista, opettaja voi lisätä tästä tiedon opiskelijan todistuspuhjan tekstikenttään esimerkiksi seuraavasti:

– – opintojen aikana on arvioitu opintojen tavoitetason [X.X] mukaista osaamista. Opiskelija on kuitenkin osoittanut tämän taitotason ylittävää osaamista.

B2/B3-oppimäärissä hylätystä suullisesta suorituksesta ei anneta todistusta.

Opettaja voi käyttää arviointitietojen kirjaamiseen valmiita lomakepohjia.

- LIITE 2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko, LOPS 2019
- LIITE 5. Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (B2-/B3-oppimäärät)
- LIITE 5a. B2-/B3-oppimäärien suullisen kielitaidon arviointilomake

3.4 Itsearviointitaulukot arvioinnin tueksi

Arvioinnin tukena voidaan käyttää tarkoitusta varten tavoitetaitoasteille laadittuja [suullisen kielitaidon itsearviointitaulukkoja](#). Ne on laadittu auttamaan opiskelijaa hahmottamaan suuntaa antavasti, minkälaisista tilanteista hänen tulisi selvittää opiskellessaan lukion B2- tai B3-oppimääriä. Taulukkoihin on koottu tilanteita eri aihepiireistä, joita opintojen aikana käsitellään. Aihepiiriluettelo ei ole tyhjentyvä eikä sulje pois mahdollisuuksia käsitellä opintojen aikana muitakin opetussuunnitelman perusteisiin kuuluvia sisältöjä.

- LIITE 5b. B2-/B3-oppimäärien suullisen kielitaidon itsearviointitaulukot

3.5 Todistuksen antaminen ja todistusmerkinnät

Mikäli todistus suullisesta kielitaidosta annetaan, se tulee päättötodistuksen liitteeksi. Päättötodistuksen liitteeseen tulee taitotasoarvio opiskelijan osaamisesta sekä numeroarvosana, joka on taitotasoarvio muunnettuna numeeriseksi arvosanaksi (ks. LIITE 5).

Liitteeseen voi myös lisätä sanallisen kuvauksen opiskelijan suullisesta osaamisesta siinä tapauksessa, että opiskelija osoittaa opintojen tavoitetaitoastea ylittävää osaamista (ks. edellä kohta *Opettaja antaa arvion tavoitetaitoasteen mukaisesta osaamisesta*).

Mikäli opiskelija saa todistuksen suullisesta kielitaidosta useamman saman oppimäärän opintojakson aikana, sovitaan opiskelijan kanssa, mikä todistuksista liitetään päättötodistukseen.

Opettaja voi tulostaa opiskelijalle väliaikaisen todistuksen suullisesta kielitaidosta ennen päättötodistuksen saamista. Mallin väliaikaisesta todistuksesta (LIITE 3b) saa LUDOS-palvelusta suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi.

- LIITE 3a. Todistusohjamalli päättötodistuksen liitteeksi
- LIITE 3b. Väliaikaisen todistusohjan malli

4. Tukimateriaaleja suullisen kielitaidon kokeen järjestelyihin ja suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (liitteet 1a – 5b).

LIITE 1a. Ohjeet opettajalle suullisen kokeen järjestelyihin (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 1b. Ohjeet opiskelijalle suulliseen kokeeseen osallistumisesta (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 1c. Ajanvarauslomake (suullinen koe)

LIITE 2. Kehittyvän kielitaidon tasojen kuvausasteikko, LOPS 2019

LIITE 2a. Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 2b. Suullisen kokeen suorituksen arviointilomake (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 2c. Suullisen näytön arviointilomake (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 3a. Todistusohjamalli päättötodistuksen liitteeksi

LIITE 3b. Väliaikaisen todistusohjan malli

LIITE 4. Ohjeet opiskelijalle suullisen kielitaidon näytteiden kokoamisesta (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 4a. Esimerkkejä suullisen kokeen korvaavien näytteiden kokoamiseksi (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 4b. Esimerkki opiskelijan laatimasta yhteenvedosta (A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 4c. Ajanvarauslomake (erillinen näyttö, A- ja B1-oppimäärät)

LIITE 5. Opettajan ohjeet suullisen kielitaidon arvioinnin tueksi (B2-/B3-oppimäärät)

LIITE 5a. B2-/B3-oppimäärien suullisen kielitaidon arviointilomake

LIITE 5b. B2-/B3-oppimäärien suullisen kielitaidon itsearviointitaulukot